Новий порядок бронювання військовозобов'язаних в Україні

31 січня 2023 року набрала чинності Постанова Кабінету Міністрів України № 76 «Деякі питання реалізації положень Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час». Постанова затвердила новий порядок (надалі – «Порядок») бронювання військовозобов'язаних і критерії визначення підприємств, установ й організацій, критично важливих для функціонування економіки України та забезпечення життєдіяльності населення.

Згідно з новим Порядком бронюванню під час дії воєнного стану підлягають військовозобов'язані, які працюють:

- в органах державної влади, інших державних органах України;
- в органах місцевого самоврядування;
- на підприємствах, в установах й організаціях, яким встановлено мобілізаційні завдання (замовлення);
- на підприємствах, в установах й організаціях, які здійснюють виробництво товарів, виконання робіт і надання послуг, необхідних для забезпечення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань;
- на підприємствах, в установах й організаціях, які є критично важливими для функціонування економіки України та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період.

З метою бронювання військовозобов'язаних працівників підприємство складає список та подає його до відповідного органу державної влади. Список подається за формою згідно з додатком 1 до Порядку в паперовій або електронній формі (у форматах Excel та PDF) разом із відповідним обґрунтуванням і довідкою про кількість військовозобов'язаних за формою згідно з додатком 2 до Порядку.

Згідно з Порядком бронюванню підлягають керівники та заступники, а також 50% від кількості (на дату подання списку) військовозобов'язаних працівників, що працюють на підприємствах, в установах й організаціях:

- яким встановлено мобілізаційні завдання (замовлення), в разі коли це необхідно для виконання встановлених мобілізаційних завдань (замовлень);
- які здійснюють виробництво товарів, виконання робіт і надання послуг, необхідних для забезпечення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань;
- які є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період.

За наявності обґрунтованої потреби, кількість військовозобов'язаних, які підлягають бронюванню, може перевищувати 50% кількості військовозобов'язаних підприємства на дату подання списку.

Військовозобов'язані працівники підприємств паливно-енергетичного комплексу, перелік яких затверджує Міністерство енергетики України, підлягають бронюванню незалежно від військового звання, віку та військово-облікової спеціальності. До таких підприємств не застосовуються обмеження щодо кількості військовозобов'язаних.

Також відтепер можливість бронювання працівників недефіцитних військових спеціальностей отримали критично важливі підприємства для економіки та забезпечення життєдіяльності населення. Раніше така можливість була лише для підприємств, що виконували мобілізаційні завдання. З огляду на це розроблено та затверджено чіткі критерії визначення критично важливих підприємств.

Щоб підприємство було визнано критично важливим, воно має відповідати принаймні трьом із семи критеріїв:

- загальна сума податків, зборів, платежів до державного й місцевих бюджетів (крім митних) перевищує еквівалент 1,5 млн євро;
- сума надходжень в іноземній валюті (крім кредитів і позик) перевищує 32 млн євро;
- стратегічне значення для економіки і безпеки держави відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави» від 04 березня 2015 року № 83;
- важливе значення підприємства для галузі національної економіки чи забезпечення потреб територіальної громади (критерії визначаються центральними органами влади чи обласними військовими адміністраціями);
- відсутність заборгованості по сплаті єдиного соціального внеску;
- розмір середньої зарплати застрахованих осіб-працівників по підприємству за останній календарний квартал – не нижчий середньої заробітної плати по регіону за звітний період;
- підприємство є резидентом Дія Сіті.

На підставі відповідності двом із критеріїв, згаданих вище, критично важливим можуть бути визнані підприємства:

- паливно-енергетичного комплексу;
- які працюють у сфері охорони здоров'я, освіти та науки, фізичної культури й спорту, соціального захисту та належать до державної чи комунальної форми власності з включенням до Реєстру неприбуткових установ та організацій або утримуються за рахунок коштів державного чи місцевого бюджету, або надають населенню безоплатні послуги, необхідні для забезпечення життєдіяльності населення на постійній основі;
- лінійних аудіовізуальних медіа (ефірне наземне багатоканальне (цифрове) телевізійне мовлення з інформаційним та/або інформаційно-аналітичним контентом);
- державних та комунальних закладів культури.

До критично важливих підприємств належать також установи ООН, закордонні дипломатичні установи в Україні, представництва донорських установ, виконавці проєктів міжнародної технічної допомоги, представництва міжнародних організацій, міжнародних та українських неурядових організацій, які реалізують гуманітарні проєкти коштом міжнародних

партнерів, що є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення України в особливий період. Працівники цих установ й організацій підлягають бронюванню незалежно від військового звання, віку та військово-облікової спеціальності. Також у цьому випадку не застосовуються обмеження щодо кількості військовозобов'язаних.